

end nogen anden har givet Stødet til, at Staten har taget sig af denne Opgave.

Naar Forholdet altsaa er det, at der bevislig er 4,000 aandssvage her i vort lille Land, medens kun godt 1,600 kunne optages paa Anstalterne, vil man forstaa, at der er stor Trang til saa snart som muligt at faa noget gjort. Den Kommission, der i sin Tid blev nedsat, anslog, at naar der blev skaffet Plads til 2,700, vilde det afhjælpe noget nær den værste Trang. Thi Forholdet er jo dette, at der ogsaa i rige og fine Familier findes aandssvage, og disse have ofte Raad til selv at beholde dem og i det hele taget selv sørge for dem, og derfor er det jo givet, at selv om der er 4,000 aandssvage, trænge de ikke alle sammen til at komme paa Anstalterne, og Kommissionen har altsaa ment, at som Forholdene vare den Gang, vilde Trangen kunne tilfredsstilles, naar der skaffedes Plads til 2,700. Det er derfor ganske naturligt, at Regeringen er fremkommen med et saadant Forslag i god Fortsættelse af det, som Kultusminister Fischer begyndte, og jeg er den højttærede Regering taknemmelig for Forslagets Fremkomst.

Dernæst tror jeg, at man er slaaet ind paa den rette Vej, naar man her ønsker at faa oprettet en selvejende Institution. Dette Spørgsmaal, om det var heldigt med en selvejende Institution, var jo paa Bane oppe i Landstinget, uden at det dog kom til videre Forhandling, og uden at Spørgsmaalet blev særlig besvaret. Jeg tror, at efter de Erfaringer, vi her i vort Land have indhøstet paa dette og lignende Omraader, er dette den rette Vej at gaa, navnlig af økonomiske Grunde, at lade Anstalten blive en selvejende Institution. En selvejende Institution vil jo i ganske anderledes høj Grad end en ren og klar Statsinstitution være ikke alene opfordret, men ogsaa være i Stand til at spare. Det er jo bekendt nok, at der hersker den Tankegang ude omkring i Befolkningen, at Statskassen er noget, som vi alle sammen kunne gribe i og tage af, den holder nok, skønt det jo alligevel gælder om Statskassen, at der er lige saavel Bund i den som i alle andre Kasser i Verden. Men det er altsaa bekendt nok, at naar der er Tale om Statskassen, stilles der som oftest langt, langt større Krav og gør sig en langt større Flothed gældende, end naar det ikke er Statskassen. Ogsaa af den Grund vil jeg gerne understrege Anstaltens Egenskab som selvejende, fordi der er mange Mennesker som direkte eller indi-

rette have med Aandssvageanstalterne at gøre, der endnu bilde sig ind, at Aandssvageanstalterne ere Statsanstalter. Det er netop det, de ikke ere, det er selvejende Institutioner, der selv maa sørge for at faa det til at slaa til, og hvis det ikke slaar til, kunne de ganske vist bede Staten om Hjælp, men det er ikke sagt, at de faa, hvad de bede om, i alt Fald ere disse Anstalter absolut private Anstalter, og jeg er overbevist om, at der vil blive sparet meget mere, naar de vedkommende vide, at de ikke kunne gaa til Statskassen, blot de mangle Penge. Det var altsaa det økonomiske Hensyn, men der kunde endnu anføres mange andre Grunde, som jeg dog ikke skal komme ind paa, hvis ingen her i Salen skulde stille sig paa det modsatte Standpunkt og mene, at en Statsanstalt havde været det heldigste, thi saadanne Røster kom jo frem oppe i Landstinget.

Jeg skal endnu kun nævne en eneste Ting. De Herrer kunne jo prøve at undersøge, hvor meget vore blinde og hvor meget vore døvstumme koste os pr. Alumnus, saa vilde de komme til ganske anderledes store Tal end med Hensyn til de aandssvage, skønt det er vitterligt, at hvad Pleje og Pasning angaar, da stille hverken blinde eller døvstumme saa store Krav som disse aandssvage, og navnlig gælder det jo den her foreslaaede Anstalt ved Ribe, hvor der kun skal være Asylister, thi her vil man med Hensyn til Betjeningen komme op til ganske anderledes store Tal end ellers. Jeg skal meddele, at f. Eks. paa Brejninge-Anstalten, hvor der i dette Øjeblik findes 725 Patienter, er det nødvendigt foruden Betjeningen af Plejemødre og Assistentter at have 105 Tjenestepiger, fordi mange af disse Stakler maa hjælpes som de mindste Børn, og selv de, der ikke maa det, maa dog være under et saadant Tilsyn, som paa ingen mulig Maade kan antages at være nødvendigt over for de blinde og døvstumme. Men alligevel koste de blinde og døvstumme dog mere. Grundene dertil ere mange. Jeg skal blandt andet nævne de meget høje Lønninger, uagtet f. Eks. Aandssvageanstalten i Brejninge giver sine lavest lønnede Funktionærer forholdsvis mere, end de faa her paa Sjælland, saa at det jo ikke er de lavest lønnede, der komme til at lide under den større Sparsommelighed, det er snarere de højst lønnede. Derfor tror jeg, det er en prisværdig og økonomisk Foranstaltning, naar vi skulle oprette en saadan Anstalt, at det